

економічного добробуту країни. Молоді необхідно визначити, що їй потрібно знати у економічних питаннях, де можна знайти таку інформацію, і саме головне, що робити з такою інформацією.

Переваги формування економічної поведінки за допомогою економічної освіти очевидні. Вивчення економіки не лише в економічних вузах, але й гуманітарних, технічних, а також включення предмету економіки до програми загальноосвітніх шкіл зумовлено вимогами сучасного життя. Тому основними задачами економічної освіти повинне бути наступне:

- створення навчальними закладами усіх рівнів умов для отримання сучасною молоддю певних знань та навичок, які допоможуть їй вирішити повсякденні економічні задачі, та будуть сприяти безболісному переходу до дорослого життя;

- сприяти формуванню сприйняття грошей не як ціль, а як засіб досягнення цілей;

- створювати сприятливі умови для розвитку технічних (операційних) навичок, наприклад вміння оцінювати варіанти та прогнозувати наслідки прийнятих рішень;

- ознайомити з такою тематикою, що тісно пов'язана з повсякденним життям, яка стане корисною для розуміння більш ширших концептуальних галузей та наступного формування економічного світогляду;

- забезпечити зв'язок з практичною діяльністю, що в свою чергу сприятиме розвитку навичок у сфері прийняття рішень і в сфері планування.

*Н. П. Хоменко, асист.,
кафедра правового регулювання економіки;
керівник юридичної клініки «Соціальна справедливість»*

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК В УКРАЇНІ

Юридична клінічна освіта в Україні розпочала своє зародження у відповідь на проблему відсутності практичної підготовки студентів юридичних факультетів вищих навчальних закладів та застосування отриманих ними теоретичних знань у реальному житті. Тому основною її метою стала необхідність у модернізації традиційної юридичної освіти.

Історія розвитку юридичних клінік бере свій початок ще в середині минулого століття в США. Саме в цій країні на юридич-

них факультетах вузів було започатковано курс практичного права «street law», який забезпечив застосування студентами своїх знань на практиці та надав можливість незахищеним верствам населення отримувати безоплатну правову допомогу. З часом цей курс набув великої популярності як серед студентів, так і серед населення.

Взагалі, терміни «юридична клініка» та «клінічна юридична освіта» виникли у США. Їх поява визначила абсолютно новий напрям у сфері правової освіти — внесення практичних елементів до вивчення правових дисциплін. Одним із перших, хто зацікавився цим питанням, був американець Джером Франк, який провівши певні аналогії між клінічною юридичною та медичною освітою, запропонував започаткувати принципово новий вид навчання юристів, запозичивши з медицини ідею використання працюючих клінік як основи для підготовки молодих спеціалістів-правників.

Щодо юридичних клінік як осередків, то вони виникли в результаті переосмислення науковцями методики підготовки майбутніх юристів. Практика традиційного навчання на юридичних факультетах засвідчила, що викладання теоретичних наук навіть найкваліфікованішими правниками не завжди зможе забезпечити студентів навичками для їх застосовування в практичній роботі. Як наслідок — збільшення кількості безробітних юристів.

В Україні перша юридична клініка з'явилася у Донецьку в 1995 р. Станом на 1 січня 2006 р. в нашій державі налічувалося близько 40 юридичних клінік, серед яких і юридична клініка «Соціальна справедливість» Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Юридична клініка «Соціальна справедливість» належить до числа юридичних клінік загальної спеціалізації. Це означає, що до розгляду консультантами клініки приймаються різноманітні категорії справ незалежно від спеціалізації. Клієнтами такої клініки, як показує практика, є малозабезпечені верстви населення, у яких відсутні засоби для отримання кваліфікованої адвокатської допомоги чи можливості отримати консультацію у приватній фірмі. Однак загальна спеціалізація клініки, звичайно, містить і ряд переваг та недоліків. Перевагою, зокрема, є те, що студенти зіштовхуються з великою кількістю різноманітних справ та, крім навичок консультування, інтерв'ювання клієнтів, отримують можливість ведення справи від початку до кінця з виробленням власної позиції по справі. Недоліком клініки загальної спеціалізації є той факт, що при бажанні студента отрима-

ти навички представника в суді інколи доводиться чекати тижні чи місяці доки він не отримає таку справу. Важливим фактором у діяльності юридичних клінік є те, що допомога клієнтам надається виключно на безоплатній основі. Також слід відмітити, що до роботи в юридичній клініці залучаються студенти не лише 3 та 4 курсів, а й студенти 5 курсу, оскільки вона водночас слугує базою для проходження переддипломної практики студентами магістратури.

Тож, робота в юридичній клініці для студентів-правників є безцінним скарбом для формування практичних навичок юриста під час навчання в університеті, що в подальшому сприятиме становленню майбутнього професіонала.

*М. Й. Хорунжий, канд. екон. наук, проф.,
кафедра економіки агропромислових формувань*

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА ЯК ФАКТОР САМОСТВЕРДЖЕННЯ ВИПУСКНИКА НА РИНКУ ПРАЦІ

Для випускників магістратури питанням особливої ваги є працевлаштування. В ринкових умовах такий своєрідний товар ринку праці, як економіст (бухгалтер, фінансист) цінується не наявністю диплома магістра чи бакалавра, а його здатністю здійснювати науково-аналітичні спостереження, дослідження економічних процесів і явищ, узагальнення і система тезування їх з метою вироблення власного бачення проблеми та опрацювання обґрунтованих рекомендацій щодо їх розв'язання.

Оскільки в багатьох випадках студенти магістерської програми влаштовуються на роботу за місцем проходження переддипломної практики, то, очевидно, цю можливість слід брати на озброєння і практику перетворити в фактор утвердження і впевненості студента за майбутню свою діяльність.

Щоб цього досягти, потрібно дещо змінити фокус переддипломної практики. А саме. Поки що вона зорієнтована на підготовку дипломної роботи і захист звіту про проходження практики. Це той формальний атрибут, який передбачений програмою практики.

В сучасних умовах цього явно недостатньо. Практика майбутнього магістра повинна стати певною мірою фаховою пропозицією на ринку праці, тобто підприємство (організація), де